

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ นิลเพชร. "เสื้อผ้าสำเร็จรูปไทย ภาวะคู่แข่งชั้น" *วารสารผู้ส่งออก* (เมษายน 2535) : 52-56.
- แกมแก้ว พิธนากร. *การศึกษาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ. *แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย*. 19 สิงหาคม 2537.
- คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. *รายงานภาวะการลงทุน ประจำปี 2521*. (กรุงเทพมหานคร, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2521) : 277.
- โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัฐ. "อุตสาหกรรมสิ่งทอกับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศไทย" *จุฬาลงกรณ์วารสาร ปีที่ 9 ฉบับที่ 35* (เมษายน - มิถุนายน 2540) : 25-43.
- จารุวรรณ ดวงสีเสน, วรวรรณ กิรติอดุลย์. "จับตาอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป...ถึงเวลาต้องปรับกระบวนยุทธ์และเทคโนโลยี" *วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 8 ฉบับที่ 1* (มกราคม 2540) : 118.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์. *การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอ*. ในรายงานการศึกษาโครงการย่อยที่ 5, 30 พฤษภาคม 2540.
- นิวัฒน์ ชัยรัตน์ฤกษ์ดี. *ผลการจำกัดปริมาณนำผลิตภัณฑ์สิ่งทอเข้าสหรัฐอเมริกาและกลุ่มตลาดร่วมยุโรป ต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอของไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. *ภาวะธุรกิจอุตสาหกรรมปี 2539 และแนวโน้มในอนาคต*.
- ประธาน จิวจินดา, รวีวรรณ ชัยนิตย์ตระกูล. "การกีดกันทางการค้าผ่านสิ่งแวดล้อม : กระแสใหม่ที่ยากจะหลีกเลี่ยง" *เศรษฐศาสตร์ ปีที่ 15 ไตรมาสที่ 1* (มกราคม - มีนาคม 2540) .

- ฝ่ายวิจัยและพัฒนาบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. **รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ เรื่อง อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยกับแนวโน้มและลู่ทางการค้าในตลาดโลก.** มกราคม, 2532.
- พิภพ ภู่งิ่ง. **ผลกระทบของข้อตกลงรอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการลดภาษีศุลกากรของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- ไพบุลย์ จุใจล้ำ. "อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย : จากอดีตสู่ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต". **วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม** ฉบับปี 2537/2538.
- ภัทรจิต ชุมวรฐายี. **ผลการจำกัดการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปประเทศในข้อตกลง MFA : ศึกษาในกรณีสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- ภาวิณี เกียรติชัยพิพัฒน์. "ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอและแนวโน้ม" **วารสารเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)** 26 (มีนาคม 2537) : 27-33.
- วงศกร ตั้งคำ. **สถานภาพและศักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย : การเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์และอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วรบูรณ์ บุรณเวช. **ปัญหาการส่งออกของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ศิริกุล จงธนสารสมบัติ, กฤษณ์สัมพันธ์ เมนะสุด และ สุขุม ตริจิตรวัฒนากุล. **อุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย.** (กันยายน, 2529).
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. **การจัดการกลยุทธ์และแผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยของมูลนิธิพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย.** พฤศจิกายน, 2539.
- สมศักดิ์ ลาภเจริญ. **วิเคราะห์มาตรการและผลกระทบของการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก), 2536.

อรนุช ไอสถานนท์. "การส่งออกสิ่งทอเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ" (เอกสารวิจัยส่วนบุคคลใน
ลักษณะวิชาเศรษฐกิจวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่น 28, 2528-2529) : 1.

ภาษาอังกฤษ

Hisaaki Mitsui. *Kazakhstan's Industrial Production : Structural Impediment Toward Transition*. IDCJ Staff Occasional Notes No.6, International Development Center of Japan (March 1994).

Kaewjai Siriwatpatara. *A Study of the MFA and Bilateral Agreements and the Effects of Quota Restriction on Thai Textile Exports*. M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1989.

Narongchai Akrasanee. *Comparative Advantage of Textile and Cement Industries in Thailand*. 1980 : 3-38.

Pomsawan Somman. *Comparative Advantage of Textile Industry in Thailand*. M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1981.

Somsak Tambunlertchai and Ippei Yamazawa. *Manufactured Exports and Foreign Direct Investment : A Case Study of the Textile Industry in Thailand*. Research Report Series No.29, Faculty of Economics, Thammasat University, 1981.

Somsak Tambunlertchai and Ippei Yamazawa. "Manufactured Exports from Developing Countries : the Textile Industry and the Japanese Experience", in *Japan and the Developing Countries*. (June 6, 1985) : 369-388.

Sunthorn Thamruanglerd. *Demand for Textile Products in Thailand*. Unpublished M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1980.

Supee Teravaninthorn. *Industry development and Foreign Trade : A Case Study of Thai Textile Industry*. Unpublished M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1978.

- Supee Teravaninthorn. *The Role of Domestic Demand and Production Condition in Export Performance : The Case of Thai Textile Industry*. Doctoral dissertation, Faculty of Economics, Hitotsubashi University, 1982.
- Suphat Suphachalasai. *Thailand's Clothing and Textile Exports*. 1994.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

องค์การการค้าโลก (WTO) กับการเปลี่ยนแปลงการค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การค้าสิ่งทอโลกได้ถูกกีดกันการส่งออกจากประเทศผู้นำเข้า ซึ่งมีเศรษฐกิจและมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เพื่อป้องกันการจ้างงานภายในประเทศไม่ให้ได้รับผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าสิ่งทอราคาถูกจากประเทศซึ่งมีต้นทุนแรงงานที่ถูกกว่าโดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi - Fibre Agreement : MFA) มาโดยตลอด และเป็นแม่บทให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถควบคุมการนำเข้าสิ่งทอโดยทำข้อตกลงทวิภาคี หรือข้อตกลงสองฝ่ายกับประเทศผู้ส่งออกได้ จนั้นการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยที่ได้บรรลุผลสำเร็จ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2536 จึงนับได้ว่าเป็นความสำเร็จและนำยินดีต่อการค้าสิ่งทอรวมอยู่ด้วย ภายใต้ข้อตกลงทั้งหมด 15 ข้อตกลง ซึ่งข้อตกลงสิ่งทอดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะปลดปล่อยสินค้าสิ่งทอให้เป็นไปโดยเสรียิ่งขึ้น ยกเลิกการควบคุมโควตาทั้งหมด โดยจะค่อย ๆ ยกเลิก MFA ภายในระยะเวลา 10 ปี โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2548 หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป การค้าสิ่งทอของโลกจะเป็นไปโดยเสรีไม่มีระบบโควตาอีกต่อไป

เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 ได้มีการยกฐานะของแกตต์เป็นองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ฉะนั้นข้อตกลงที่เจรจาภายใต้การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยของแกตต์ทั้ง 15 ข้อตกลง จึงได้เปลี่ยนสถานะเป็นอยู่ภายใต้องค์การการค้าโลกทันที ข้อตกลงสิ่งทอแกตต์ก็เช่นเดียวกัน ได้ปรับเปลี่ยนสถานะเป็นข้อตกลงว่าด้วยสิ่งทอและเสื้อผ้า (Agreement on Textile and Clothing : ATC) ภายใต้องค์การการค้าโลก นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 ซึ่งมีสาระสรุปได้ดังนี้

1. หลักการสำคัญของ ATC

1.1 กำหนดให้ยกเลิกโควตาส่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มภายใน MFA อย่างค่อยเป็นค่อยไปภายใน 10 ปี นับแต่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ (พ.ศ.2538 - 2547)

1.2 สินค้าส่งทอภายใต้ ATC ประมาณ 800 รายการ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกกีดกันภายใต้ MFA ประมาณร้อยละ 65 อีกร้อยละ 35 เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งทอโดยครอบคลุมหมวดสินค้าส่งทอ 4 ประเภท คือ

- เส้นใยและเส้นด้าย
- ผ้าผืน
- เสื้อผ้าสำเร็จรูป
- ของทำด้วยสิ่งทอ

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ได้แก่ ไหมดิบ ขนสัตว์ดิบ ผ้ายดิบ สินค้าหัตถกรรม หรืออุตสาหกรรมสิ่งทอพื้นเมือง กระจกสะท้อนป่าน และปอ โดยใช้บังคับกับประเทศสมาชิก WTO ทุกประเทศ

1.3 ให้ยกเลิกมาตรการจำกัดการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มอื่นๆ นอกเหนือจาก MFA ซึ่งไม่สอดคล้องกับแกตต์ภายใน 10 ปี นับตั้งแต่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ (กรกฎาคม พ.ศ. 2538 - ธันวาคม พ.ศ.2547)

1.4 กำหนดมาตรการคุ้มกันชั่วคราว (Transitional Safeguards) เพื่อให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถขอเจรจาควมโควตานำเข้าได้ถ้าปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นจนเกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

1.5 กำหนดให้ประเทศผู้ส่งออกเป็นผู้บริหารโควตา และอนุญาตให้มีความยืดหยุ่นได้ตามข้อตกลงสิ่งทอ 2 ฝ่าย ภายใต้ MFA ในปี พ.ศ. 2536

1.6 กำหนดให้มีองค์กรตรวจตราสิ่งทอ (TMB : Textile Monitoring Body) เพื่อให้คำปรึกษาดูแล และตรวจตราการปฏิบัติตามพันธกรณีในข้อตกลง

2. แนวทางการปล่อยเสรีการค้าสิ่งทอ

ภายใต้ข้อตกลง ATC กำหนดให้สิ่งทอเข้าสู่ระบบเสรี (Liberalization) ภายใน 10 ปี โดยจะกระทำไปพร้อม ๆ กัน 2 ทาง คือ

2.1 การปลดปล่อยสิ่งทอโดยใช้วิธี Growth Factor

2.2 การปลดปล่อยสิ่งทอโดยใช้วิธี Growth Factor นี้ จะใช้เฉพาะกับรายการสินค้าที่อยู่ภายใต้การควบคุมโควต้าตามข้อตกลงฯ เท่านั้น

2.3 การปลดปล่อยโดยวิธี Integration นี้ จะครอบคลุมสินค้าภายใต้ ATC ทั้งหมดไม่ว่าจะอยู่ภายใต้ MFA หรือไม่ก็ตาม โดยวิธีมีรายละเอียดดังนี้

	Growth Factor	Integration
ช่วงแรก เดือนที่ 1 - 36 (3 ปี)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 ของอัตรา เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2537	ร้อยละ 16 ของปริมาณการนำเข้า ของผู้นำเข้าในปี พ.ศ.2533
ช่วงที่สอง เดือนที่ 37 - 84 (4 ปี)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ของอัตรา เพิ่มในช่วงแรก	ร้อยละ 17 ของปริมาณการนำเข้า ของผู้นำเข้าในปี พ.ศ.2533
ช่วงที่สาม เดือนที่ 85 - 120 (3 ปี)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 27 ของอัตรา เพิ่มในช่วงที่ 2	ร้อยละ 18 ของปริมาณการนำเข้า ของผู้นำเข้าในปี พ.ศ.2533

ตั้งแต่เดือนที่ 121 (ครบ 10 ปี) สิ่งทอทั้งหมดจะกลับสู่ GATT และจะยกเลิกการควบคุมโควต้าโดยสิ้นเชิง หากการเจรจารอบใหม่จะไม่มีเงื่อนไขจำกัดเพิ่มเติม

3. พันธกรณีที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับ ATC

3.1 เปิดตลาดสิ่งทอโดยการลดอัตราภาษีและลดหรือยกเลิกมาตรการกีดกันที่มีใช้
ภาษี

3.2 ดำเนินนโยบายทางการค้าที่เป็นธรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการทุ่มตลาด การให้การ
อุดหนุนการส่งออก และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา

3.3 หลีกเลี่ยงการใช้นโยบายกีดกันการนำเข้าสินค้าสิ่งทอ

4. พันธกรณีของไทยภายใต้ ATC

ไทยได้แจ้งแก่องค์กรตรวจตราสิ่งทอ (TMB) ตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2538 แล้วดังนี้

4.1 แจ้ง TMB ว่าไทยมีความประสงค์จะรักษาสีทธิในการใช้ Transitional
Safeguard เพื่อป้องกันในกรณีที่มีการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศอื่น ๆ มากเกินไปจนทำให้เกิด
ความกระทบกระเทือนต่อตลาดภายในประเทศ

4.2 สืบเนื่องจากไทยได้ดำเนินการจัดทำแผนการคืนสิ่งทอสู่ WTO โดยวิธี Integration
เลือกรายการสินค้าที่ไทยจะต้อง Integrate ออกในช่วงแรก (3 ปี นับตั้งแต่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้)
ในปริมาณร้อยละ 16.02 ของปริมาณการนำเข้า ปี พ.ศ.2533 ตามขั้นตอนของ ATC เสนอต่อ
TMB ในปี พ.ศ.2540 ไทยกำลังอยู่ในขั้นตอนของการเลือกรายการสินค้าที่ไทยจะต้อง Integrate
ออกในช่วงที่ 2 ในปริมาณร้อยละ 17 ของปริมาณการนำเข้าของผู้นำเข้าในปี พ.ศ.2533 ซึ่งจะมี
ผลบังคับใช้ในปี พ.ศ.2541

4.3 การดำเนินการปรับปรุงมาตรการเกี่ยวกับการนำเข้าสิ่งทอให้สอดคล้องกับ
พันธกรณี ขณะนี้ไทยยังมีมาตรการควบคุมการนำเข้าสิ่งทอ 3 ฉบับ ได้แก่ เส้นไหมสำเร็จรูป
กระสอบป่าน และชิ้นส่วนเครื่องแต่งกาย เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศไทย โดย
ใช้ระบบการขอใบอนุญาต (Certificate)

ผลจากข้อตกลงว่าด้วยสิ่งทอและเสื้อผ้า (ATC) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้
เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในหลายประเด็นกล่าวคือ

● การปลดปล่อยสิ่งทอโดยใช้ Growth Factor โดยกำหนดให้มีการเพิ่ม Growth Rate จากข้อตกลงสองฝ่ายเดิมในปี พ.ศ.2537 ร้อยละ 16 ในปี พ.ศ.2538 - 2540 ร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2541 - 2544 และร้อยละ 27 ในปี พ.ศ.2545 - 2547 ทำให้ตัวเลขการควบคุมโควต้าส่งออกของประเทศผู้ส่งออกทุกประเทศเพิ่มขึ้นจากตัวเลขในปี พ.ศ. 2537 เป็นจำนวนมาก เป็นเหตุให้เกิดการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้นและจะรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ.2548 ขึ้นไป การค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มจะเปิดให้ทำการค้าเสรี หากจะพิจารณาสถานการณ์การประกอบการในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มในช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2539 ที่ผ่านมาจะพบว่า มีผู้ประกอบการขนาดเล็ก และขนาดกลาง เป็นจำนวนมากประสบปัญหาทางธุรกิจ นอกจากปัญหาแรงงานที่ขาดแคลน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นแล้ว ราคาขายสินค้าในตลาดโลกกลับคงที่หรือลดลง ทำให้ต้องประสบการขาดทุน บางรายก็ปิดกิจการไป ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การจัดการโดยมีการพัฒนารูปแบบสินค้า ยกกระดับคุณภาพ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตโดยปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต ทำให้สามารถขยายตลาดการผลิตและยังคงทำกำไรได้ต่อไป

● มีมาตรการป้องกันการแอบอ้างการส่งออกสิ่งทอที่ผิดกฎหมาย (Circumvention) โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกให้ความร่วมมือเท่าที่กฎหมายภายในประเทศของตนจะเอื้ออำนวย ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง สอบสวนแลกเปลี่ยนข้อมูลและรายงานต่าง ๆ เท่าที่มี รวมทั้งเอื้ออำนวยในการตรวจเยือนโรงงานในกรณีที่มีการเรียกร้อง ภายหลังจากการสอบสวนหากมีหลักฐานเพียงพอว่ามีการแอบอ้างการส่งออกสิ่งทอที่ผิดกฎหมาย ประเทศผู้นำเข้าอาจปฏิเสธการนำเข้าสินค้าหรือหักปริมาณโควต้าจากแหล่งที่ส่งออก ในกรณีที่มีหลักฐานว่าประเทศที่เป็นทางผ่าน (Transit) มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ให้สามารถกำหนดวิธีการหักปริมาณโควต้าสำหรับประเทศที่เป็นทางผ่านนั้นได้

● การเรียกเจรจาควบคุมสินค้ารายการใหม่จากประเทศผู้ส่งออก (Safe Guard Clause) ตามมาตรา 6 ประเทศผู้นำเข้าจะต้องพิสูจน์ความเสียหายรุนแรงที่เกิดขึ้น (Serious Damage) ในการเรียกเจรจา ทั้งนี้ประเทศผู้นำเข้าจะต้องแจ้งเหตุผลในการเรียกเจรจาให้คณะกรรมการตรวจสอบกำกับดูแลสิ่งทอ (TMB : Textile Monitoring Body) ทราบและพิจารณาตัดสิน หากไม่สามารถตกลงกันได้ โดยจะมีระยะเวลาการควบคุมโควต้าได้ไม่เกิน 3 ปี ทำให้ประเทศผู้ส่งออกอย่างประเทศไทยสามารถพัฒนาการผลิตสินค้ารายการใหม่ ๆ ได้

ภาคผนวก ข

มาตรฐานสินค้า

จากกระแสความตื่นตัวในเรื่องของการรักษาสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมทั้งการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ยังผลให้บทบาทขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ISO (International Organization for Standardization) ทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะนอกจาก ISO จะเป็นองค์กรที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือ และกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้อยู่ในระดับที่นานาประเทศทั่วโลกยอมรับอันจะนำมาซึ่งความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกันแล้ว ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ต่างก็นำข้อกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมนี้มาใช้เป็นมาตรฐานที่ติดกันทางการค้าที่สามารถหลีกเลี่ยงกฎระเบียบการค้าเสรีขององค์การการค้าโลก (WTO) ด้วย

มาตรฐาน ISO แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. มาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานการจัดระบบคุณภาพในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ทั้งนี้เกณฑ์ในการทดสอบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 จะครอบคลุมตั้งแต่มาตรฐานการออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การติดตั้ง การบริการ การตรวจสอบและการทดสอบขั้นสุดท้าย รวมถึงมาตรฐานระบบการบริหารงานด้วย

¹ ประธาน จิวจินดา, ธีรวัฒน์ ชันต์ตระกูล, "การกีดกันทางการค้าผ่านสิ่งแวดล้อม : กระแสใหม่ที่ยากจะหลีกเลี่ยง" *เศรษฐกิจ* ปีที่ 15 ไตรมาสที่ 1 (มกราคม - มีนาคม 2540) : 37 - 40.

มาตรฐานระบบคุณภาพที่ใช้มีเพียง 3 มาตรฐานคือ ISO 9001 , ISO 9002 และ ISO 9003 ซึ่งมีข้อกำหนดในการที่จะรับรองชุดอุตสาหกรรม ISO 9000 อยู่ 20 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนด	ISO 9001	ISO 9002	ISO 9003
1. ความรับผิดชอบด้านการบริหาร	x	x	x
2. ระบบคุณภาพ	x	x	x
3. การทบทวนข้อตกลง	x	x	x
4. การควบคุมการออกแบบ	x	o	o
5. การควบคุมเอกสารและข้อมูล	x	x	x
6. การจัดซื้อ	x	x	x
7. การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบโดยลูกค้า	x	x	x
8. การซัพพอร์ตและสอยกลับได้ของผลิตภัณฑ์	x	x	x
9. การควบคุมกระบวนการ	x	x	o
10. การตรวจสอบและการทดสอบ	x	x	x
11. การควบคุมเครื่องตรวจ เครื่องวัด และเครื่องทดสอบ	x	x	x
12. สถานการณ์ตรวจสอบและทดสอบ	x	x	x
13. การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด	x	x	x
14. การปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน	x	x	x
15. การเคลื่อนย้าย การเก็บ การบรรจุ การรักษาและการส่งมอบ	x	x	x
16. การควบคุมบันทึกคุณภาพ	x	x	x

ข้อกำหนด	ISO 9001	ISO 9002	ISO 9003
17. การตรวจติดตามคุณภาพภายใน	x	x	x
18. การฝึกอบรม	x	x	x
19. การบริการ	x	x	o
20. กลวิธีทางสถิติ	x	x	x

หมายเหตุ : x หมายถึง ต้องมี หรือจัดทำ

o หมายถึง เลือกได้

ส่วน ISO 9000 เป็นคำแนะนำให้ผู้ประกอบการเลือกว่าจะนำมาตรฐานใดใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์กรตน โดยใช้ ISO 9004 เป็นแนวทางในการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าการปรับปรุงขั้นตอนการผลิตให้มีมาตรฐานตามที่ ISO 9000 กำหนด จะมีผลให้ผู้ประกอบการแต่ละรายต้องเสียค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่มขึ้น แต่ผลประโยชน์จากการได้รับใบรับรองมาตรฐานนอกจากจะสร้างผลดีในระยะยาวแก่ผู้ประกอบการไทยให้สามารถขยายตลาดสินค้าและบริการในต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปได้สะดวกขึ้นแล้ว ยังเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ และผู้ประกอบการในสายตาของผู้บริโภคอีกด้วย

2. มาตรฐาน ISO 14000 หรือมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Management System : EMS) ถูกจัดทำขึ้นเพื่อปรับระดับการพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อมให้เท่าเทียมกันในระหว่างประเทศที่จะดำเนินธุรกิจต่อกัน เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของทุก ๆ ประเทศในโลก มาตรฐานนี้จะกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการแข่งขันระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับมาตรฐาน ISO 9000 ที่ได้รับการกำหนดไว้ก่อนหน้านี้แล้ว ทั้งนี้ ISO 14000 มีแนวคิดหลัก 2 ประการคือ จะไม่ปล่อยของเสียไปสู่สิ่งแวดล้อม และจะไม่ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมของโลกอย่างฟุ่มเฟือย

สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้น คาดว่าจะส่งผลให้ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มต้องปรับตัว เนื่องจากในกระบวนการผลิตจำเป็นต้องใช้สารเคมีบางชนิด เช่น สารเอโซ (AZO) เป็นสารที่อยู่ในส่วนผสมของขั้นตอนการย้อมผ้า ซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำ ด้วยเหตุนี้ หากประเทศคู่ค้านำ มาตรฐาน ISO 14000 มาใช้เป็นเงื่อนไขในการเจรจาการค้า จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการจะต้องทำการปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร และช่วยลด

ปัญหาการค้าระหว่างประเทศ แต่ก็ได้ส่งผลให้ต้นทุนการผลิต (ในรูปของต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้ประกอบการสูงขึ้น

3. มาตรฐาน ISO 18000 หรือมาตรฐานความปลอดภัย และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งประเทศไทยได้พยายามที่จะดำเนินการพัฒนางานด้านความปลอดภัยในการทำงานให้มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งทางการค้าโดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชีย ดังนั้นผู้ประกอบการจำเป็นต้องจัดให้มีระบบการบริหารงานความปลอดภัยที่เรียกว่า Occupational Safety and Health Administration (OSHA) นอกจากนี้การบังคับใช้มาตรฐาน ISO 18000 จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานอย่างเข้มข้น ให้มีการปรับปรุงสวัสดิภาพแรงงาน ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปยังต้นทุนการผลิต และเป็นที่คาดการณ์ว่าในราวปี พ.ศ.2543 ประเทศสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปจะพิจารณาการนำมาตรฐาน ISO 18000 มาใช้

ภาคผนวก ค

มาตรการกีดกันการค้าแอบแฝง (Social Clauses)

ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจหลายประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ได้มีความพยายามในหลายเวที ทั้งองค์การการค้าโลก (WTO) และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ที่จะนำประเด็นมาตรฐานทางสังคม (Social Clauses) อันประกอบไปด้วยประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม และสิทธิแรงงาน เฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นด้านสิทธิแรงงานเข้ามาเชื่อมโยงการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมภายในของทั้งสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา อาทิ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ประสบปัญหาการแข่งขันของสินค้านำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเชื่อว่าเป็นผลมาจากการมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า จากการใช้แรงงานที่ไม่เป็นธรรม เช่น แรงงานนักโทษ แรงงานเด็ก หรือแม้แต่แรงงานราคาถูกจากต่างด้าว

เหตุผลที่สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ใช้สนับสนุนความถูกต้องในการผลักดันเรื่องมาตรฐานทางสังคม ที่รวมถึงสิทธิมนุษยชน และสิทธิแรงงานเข้ากับระเบียบการค้าสากล คือ การหยิบยกเอากฎที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในมาตรา 10 (E) ของข้อตกลงทศตวรรษที่เปิดให้ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการกับสินค้านำเข้าที่มาจากการใช้แรงงานที่ไม่เป็นธรรมรวมทั้งในข้อกำหนดเบื้องต้นขององค์การการค้าโลกก็ได้กล่าวไว้ว่า "การค้าและการส่งเสริมเศรษฐกิจนั้นประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการในแนวทางที่จะยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ และประกันการจ้างงานอย่างเต็มประสิทธิภาพและเพิ่มพูนรายได้อย่างต่อเนื่อง" ซึ่งการยอมรับข้อกำหนดย่อมตีความได้ว่าประเทศสมาชิกทั้งหมดรวมทั้งไทยยอมรับว่าจะไม่ละเมิดมาตรฐานสังคมด้านแรงงาน และยอมรับว่ามาตรฐานทางสังคมนั้นเป็นส่วนหนึ่งในข้อตกลงขององค์การการค้าโลก

แม้ว่ามาตรการทางด้าน Social Clauses จะมีได้บรรจุอยู่ในข้อตกลงของ WTO อย่างเป็นทางการ แต่สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปได้นำมาตรการดังกล่าวมาใช้ในการกีดกันทางการค้าโดยสหรัฐอเมริกาได้ใช้ Social Clauses เป็นเงื่อนไขทางการค้ากับประเทศคู่ค้าบางประเทศแล้ว เช่น การห้ามนำเข้าสินค้าบางชนิดจาก จีน พม่า ปากีสถาน เป็นต้น ส่วนสหภาพยุโรปได้กำหนด

¹ ประธาน จิวจินดา, ธีรวิธรณ ชยันต์ตระกูล, "การกีดกันทางการค้าผ่านสิ่งแวดล้อม : กระแสใหม่ที่ยากจะหลีกเลี่ยง", หน้า 40 - 41.

เงื่อนไขการให้สิทธิพิเศษทางการค้า ภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่า ประเทศคู่ค้าใดจะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation Treatment - MFN) จะต้องเป็นประเทศที่มีการปรับปรุงด้านมาตรฐานแรงงานแล้ว

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันกำลังถูกจับตามองในประเด็นของการละเมิดสิทธิด้านแรงงาน โดยเฉพาะการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสินค้าส่งออกสำคัญ เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้ประเทศเหล่านี้กำลังพยายามอย่างหนักในการประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนผู้บริโภคในประเทศตนรู้สึกต่อต้านและรังเกียจสินค้าที่ผลิตจากประเทศที่ถูกกล่าวหาว่าละเมิดสิทธิแรงงานเด็ก และหากมีการนำประเด็นดังกล่าวมาใช้เป็นเงื่อนไขในการนำเข้าสินค้าจากไทยจริง ก็จะมีผลกระทบต่อความเป็นวงกว้างไม่เพียงแต่ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น หากยังต่อเนื่องไปถึงความสามารถในการแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศที่อาจทำให้การส่งออกสินค้าของไทยต้องลดลงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านการครองชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน และปัญหาทางสังคมที่ติดตามอีกด้วย

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การปรับตัวของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญา มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “การปรับตัวของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในด้านการผลิต การตลาด และแนวทางขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 จนถึงปี พ.ศ.2540

ในการกรอกแบบสอบถามนี้ โปรดขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามในช่องว่างที่กำหนดไว้ ในการนี้ผู้ศึกษาขอเรียนว่า ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเก็บเป็นความลับเฉพาะบุคคล การเปิดเผยจะทำในภาพรวม และจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาข้างต้นเท่านั้น

นางสาว อนุชดา เจริญพานิช ผู้ศึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย รัตนโกมุท อาจารย์ที่ปรึกษา
มกราคม 2541

ข้อมูลพื้นฐาน

1. ชื่อกิจการ.....
2. เริ่มดำเนินการเมื่อปี
3. กิจการนี้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI)หรือไม่
 ได้รับ เมื่อปี..... ไม่ได้รับ
4. ทุนจดทะเบียนเมื่อเริ่มดำเนินการ..... บาท
 เป็นทุนของชาวไทย.....เปอร์เซ็นต์
 เป็นทุนของชาวต่างประเทศ.....เปอร์เซ็นต์
 ประเทศใดบ้าง
 ก. จำนวน..... เปอร์เซ็นต์
 ข. จำนวน..... เปอร์เซ็นต์
 ค. จำนวน..... เปอร์เซ็นต์

ข้อมูลทางการผลิต

1. ผลผลิต

	พ.ศ.2535	พ.ศ.2540
1.1 ประเภทของสินค้าที่ผลิตได้
1.2 มูลค่าของผลผลิตโดยรวม บาท บาท

2. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

	พ.ศ.2535	พ.ศ.2540
2.1 ใช้วัตถุดิบในประเทศ % %
2.2 ใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศ % %
2.3 วัตถุดิบนำเข้าจากประเทศใด	ก.	ก.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %
	ข.	ข.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %
	ค.	ค.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %

3. กิจกรรมของท่านเผชิญปัญหาในการนำวัตถุดิบมาใช้ในการผลิตในด้านใดบ้าง

(โปรดทำเครื่องหมาย✓ในช่อง ที่ท่านต้องการเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อัตราภาชนะนำเข้าวัตถุดิบสูง
- การคืนภาชนะนำเข้าวัตถุดิบช้า
- วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย ทำให้ต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ
ซึ่งมีราคาสูงกว่า
- มีความล่าช้าในการส่งมอบวัตถุดิบเพื่อนำมาใช้ในการผลิต
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. จำนวนแรงงานทั้งหมด

พ.ศ.2535 จำนวนแรงงานทั้งหมด.....คน

แบ่งเป็น 4.1 เพศ

ชาย.....คน

หญิง.....คน

4.2 ลักษณะการทำงาน

แรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต (เช่น พนักงานในสำนักงาน).....คน

แรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต.....คน

4.3 ประเภทของแรงงาน

แรงงานที่มีฝีมือ.....คน

แรงงานที่ไม่มีฝีมือ.....คน

พ.ศ.2540 จำนวนแรงงานทั้งหมด.....คน

แบ่งเป็น 4.1 เพศ

ชาย.....คน

หญิง.....คน

4.2 ลักษณะการทำงาน

แรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต (เช่น พนักงานในสำนักงาน).....คน

แรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต.....คน

4.3 ประเภทของแรงงาน

แรงงานที่มีฝีมือ.....คน

แรงงานที่ไม่มีฝีมือ.....คน

5. กิจกรรมของท่านเผชิญปัญหาเกี่ยวกับแรงงานในด้านใดบ้าง
(โปรดทำเครื่องหมาย✓ในช่อง ที่ท่านต้องการเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน
 - ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ
 - ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ
 - ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน
 - ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ
 - ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน
 - แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. กิจกรรมนี้มีวิธีการเพิ่มความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรระดับสูง และหัวหน้างานอย่างไร
(โปรดทำเครื่องหมาย✓ในช่อง ที่ท่านต้องการเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ฝึกอบรมบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกประเทศ
 - ส่งบุคลากรเยี่ยมชมกิจการในต่างประเทศ
 - ส่งบุคลากรเข้าไปร่วมงานในขั้นตอนการผลิตต่าง ๆ ของกิจการอื่น
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. กิจกรรมนี้มีวิธีการพัฒนาฝีมือแรงงานในระดับพนักงาน / คนงาน อย่างไร
(โปรดทำเครื่องหมาย✓ในช่อง ที่ท่านต้องการเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดหลักสูตรการอบรมขึ้นภายในองค์กร
 - ฝึกงานภายในบริษัท (on the job training)
 - ฝึกงานภายนอกบริษัท
 - ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทอื่น ๆ
 - ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทแม่
 - ให้ลาศึกษาต่อ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. เครื่องจักรทั้งหมดที่ใช้ในกิจการ

	พ.ศ.2535	พ.ศ.2540
8.1 เครื่องจักรทั้งหมด	เครื่อง	เครื่อง
จำนวน
มูลค่า	บาท	บาท
8.2 เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตได้มาจากที่ใด		
- ซื้อจากในประเทศ % %
- ซื้อจากต่างประเทศ % %
8.3 ถ้าซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศ		
ซื้อจากประเทศใดบ้าง	ก.	ก.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %
	ข.	ข.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %
	ค.	ค.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %

9. กิจการของท่านประสบปัญหาในการนำเครื่องจักรมาใช้ในการผลิตด้านใดบ้าง

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ท่านต้องการเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่เก่าและล้าสมัย
- เครื่องจักรชำรุดบ่อยทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงมาก
- ภาชนะนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ชิ้นส่วน และอะไหล่สูง
- ขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร
- เครื่องจักรที่นำเข้ามา มีเทคโนโลยีสูงเกินกว่าความสามารถของแรงงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. การนำเครื่องจักรใหม่เข้ามาช่วยในการผลิต ส่งผลกระทบต่อการจ้างแรงงานของกิจการของ

ท่านอย่างไร

- การจ้างงานเพิ่มขึ้น
- การจ้างงานลดลง
- การจ้างงานคงที่

11. กิจกรรมของท่านให้ความสำคัญกับการปรับตัวในด้านใดมากที่สุด
(เรียงตัวเลข 1 ถึง 3 ตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย)

___ วัตถุดิบ
___ บุคลากร
___ เครื่องจักร

12. ข้อจำกัดในการปรับตัวในด้านการผลิตเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมของท่านมากน้อยเพียงใด
(โปรดทำเครื่องหมาย✓ ในช่องที่ท่านต้องการเลือก)

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.1 วัตถุดิบ					
(1) วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย
(2) มีความล่าช้าในการส่งมอบวัตถุดิบ
(3) อัตราภาชนะนำเข้าวัตถุดิบสูง
(4) การคืนภาชนะนำเข้าวัตถุดิบช้า
12.2 สาธารณูปโภค					
(1) ขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐาน
(2) การให้บริการด้านสาธารณูปโภคบกพร่อง
12.3 ทุน					
ขาดแคลนเงินทุนระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำและชำระหนี้คืนระยะยาว
12.4 เครื่องจักร					
(1) เครื่องจักรเก่าและล้าสมัย
(2) เครื่องจักรที่ซื้อใหม่มีเทคโนโลยีสูงเกินไป
(3) ขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร
(4) ภาชนะนำเข้าเครื่องจักรและอะไหล่สูง

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.5 แรงงาน					
(1) ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน
(2) ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ
(3) ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ
(4) ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน
(5) ค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ
(6) ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน
(7) แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย
12.6 ค่าเงิน การเปลี่ยนแปลงระบบค่าเงินบาทเป็นแบบลอยตัว
12.7 สภาพตลาด					
(1) ตลาดภายในประเทศ
(2) ตลาดต่างประเทศ
12.8 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการผลิต

13. กิจกรรมของท่านให้ความสนใจในการลงทุนด้านใดบ้าง

(โปรดทำเครื่องหมาย✓ในช่อง ที่ท่านต้องการเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

การควบคุมคุณภาพ

การพัฒนาตราสินค้า

ลงทุนในด้าน Information Technology

อื่น ๆ

ข้อมูลทางการตลาด

1. สัดส่วนของการขายสินค้าที่ผลิตได้ในตลาดภายในและภายนอกประเทศ

	พ.ศ.2535	พ.ศ.2540
1.1 สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดภายในประเทศ % %
1.2 สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดต่างประเทศ % %
1.3 ส่งสินค้าออกไปขายในประเทศใดบ้าง	ก.	ก.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %
	ข.	ข.
	สัดส่วน %	สัดส่วน %
	ค.	ค.
สัดส่วน %	สัดส่วน %	

2. ระดับการแข่งขัน (โปรดทำเครื่องหมาย✓ ในช่องที่ท่านต้องการเลือก)

- 1 = ไม่มี
- 2 = น้อย
- 3 = ปานกลาง
- 4 = ค่อนข้างมาก
- 5 = มาก

	พ.ศ.2535					พ.ศ.2540				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.1 ระดับการแข่งขันกับผู้ผลิตภายในประเทศ
2.2 ระดับการแข่งขันกับผู้ผลิตในต่างประเทศ

3. ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากน้อย)

ได้แก่

4. ตลาดใหม่ที่เป็นที่สนใจของกิจการของท่าน ได้แก่ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตลาดญี่ปุ่น
- ตลาดยุโรปตะวันออก
- ตลาดยุโรปตะวันตก
- ตลาดจีน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ข้อจำกัดในการปรับตัวทางด้านการตลาดเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อกิจการของท่านมากน้อยเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย✓ในช่องที่ท่านต้องการเลือก)

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
5.1 การกีดกันทางการค้า					
(1) ในรูปของมาตรการทางด้านภาษี
(2) ในรูปของมาตรการที่มีใช้ภาษี (เช่นการกำหนดมาตรฐานสินค้า : ISO)
5.2 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการตลาด
5.3 คุณภาพสินค้าที่ผลิตได้
5.4 ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกมีความยุ่งยาก ล่าช้า และไม่ชัดเจน

6. กิจการของท่านมีความสนใจที่จะไปลงทุนในเขตอื่น ๆ หรือไม่

สนใจ (ถ้าสนใจตอบ ข้อ 6.1 หรือ 6.2) ไม่สนใจ (ถ้าไม่สนใจตอบ ข้อ 6.3)

6.1 สนใจที่จะไปลงทุนต่างจังหวัด เพราะเหตุใด.....

.....

จังหวัดที่ต้องการไปลงทุน ได้แก่

.....

6.2 สนใจที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ เพราะเหตุใด

.....

ประเทศที่ต้องการไปลงทุน ได้แก่

.....

6.3 ไม่สนใจ เพราะเหตุใด

.....

7. กิจการของท่านได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ตารางที่ 1 รายชื่อกิจการที่ตอบแบบสอบถาม

กิจการขนาดใหญ่

ชื่อบริษัท	เริ่มดำเนินการ	ได้รับการส่งเสริม การลงทุนหรือไม่	ทุนจดทะเบียน เมื่อเริ่มดำเนินการ	ความเป็นเจ้าของ	ผลิตภัณฑ์
บริษัท เรียนศิลป์การทอ จำกัด	พ.ศ. 2514	ไม่ได้รับ	3 ล้านบาท	ไทย 100%	ชุดนอน เสื้อแจ็กเกต เสื้อเชิ้ต กางเกง กระโปรง เสื้อยืด เสื้อสเวตเตอร์
บริษัท ชันเทกซ์ อินดัสเตรียล คอโปเรชั่น จำกัด	พ.ศ. 2532	ได้รับ เมื่อปี พ.ศ.2535	50 ล้านบาท	ไทย 58 % ไต้หวัน 36% ฮ่องกง 6%	เสื้อสูทชาย-หญิง เสื้อกันฝน กางเกง กระโปรง
บริษัท โรงงาน ไทยแลนด์ นิตติ้ง จำกัด	พ.ศ. 2500	ไม่ได้รับ	5 ล้านบาท	ไทย 60% ฮ่องกง 40%	เสื้อผ้าเด็กอ่อน
บริษัท คาสซิล พิค ไฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	พ.ศ. 2519	ได้รับ เมื่อปี พ.ศ. 2532	1 แสนบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าทอ เสื้อโค้ท เสื้อแจ็กเกต ชุดสกี
บริษัท ไทยโปรดัก อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด	พ.ศ. 2526	ไม่ได้รับ	5 ล้านบาท	ไทย 100%	ชุดนอนสตรี/เด็ก กางเกง เสื้อ แจ็กเกต เสื้อผ้าเด็กอ่อน

ชื่อบริษัท	เริ่มดำเนินการ	ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่	ทุนจดทะเบียนเมื่อเริ่มดำเนินการ	ความเป็นเจ้าของ	ผลิตภัณฑ์
บริษัท ไทยเอโรการ์เมนต์ จำกัด	พ.ศ. 2527	ได้รับ เมื่อปี พ.ศ. 2527	100 ล้านบาท	-	เสื้อแจ็กเกต เสื้อโค้ท ชุดสกี
บริษัท ภัทยาอุตสาหกรรมกิจ จำกัด	พ.ศ. 2518	ไม่ได้รับ	30 ล้านบาท	ไทย 100%	ชุดเด็ก ชุดนอนสตรี ชุดกีฬา
บริษัท เครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูป จำกัด	พ.ศ. 2515	ไม่ได้รับ	80 ล้านบาท	ไทย 80% ฮ่องกง 20%	เสื้อยืด เสื้อเชิ้ตคอโปโล
บริษัท เสด้า จำกัด	พ.ศ. 2528	ไม่ได้รับ	20 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อแจ็กเกต เสื้อโค้ท ชุดสกี
บริษัท ไทยการ์เมนต์ เอ็กซ์พอร์ต จำกัด	พ.ศ. 2510	ได้รับ เมื่อปี พ.ศ. 2513	60 ล้านบาท	ไทย 51% ฮ่องกง 49%	เสื้อเชิ้ต เสื้อแจ็กเกต กระโปรง เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าถัก และผ้าทอ กางเกง
บริษัท ยูเนียน การ์เมนต์ จำกัด	พ.ศ. 2517	ไม่ได้รับ	50 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อเชิ้ตคอโปโล ชุดกระโปรง ชุดเครื่องแบบ
บริษัท ไทยซิลป์ อาคเนย์อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต จำกัด	พ.ศ. 2523	ไม่ได้รับ	100 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อแจ็กเกต ชุดกีฬา ชุดสกี กางเกงขายาว-ขาสั้น
บริษัท ไทยเอโร จำกัด (มหาชน)	พ.ศ. 2515	ได้รับ	21 ล้านบาท	ไทย 65% ญี่ปุ่น 35%	เสื้อแจ็กเกต เสื้อเชิ้ต เสื้อสตรี กางเกง

ชื่อบริษัท	เริ่มดำเนินการ	ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่	ทุนจดทะเบียนเมื่อเริ่มดำเนินการ	ความเป็นเจ้าของ	ผลิตภัณฑ์
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยงสง่า	พ.ศ. 2510	ไม่ได้รับ	35 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อแจ๊คเกต เสื้อกีฬา เสื้อโค้ท เสื้อกันฝน
บริษัท เซ็นทรัล การ์เมนท์ แฟคทอรี จำกัด	พ.ศ. 2515	ไม่ได้รับ	10 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสำเร็จรูป

กิจการขนาดกลาง

ชื่อบริษัท	เริ่มดำเนินการ	ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่	ทุนจดทะเบียนเมื่อเริ่มดำเนินการ	ความเป็นเจ้าของ	ผลิตภัณฑ์
ห้างหุ้นส่วนจำกัด นาลวิทย์	พ.ศ. 2530	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	ชุดเด็ก ชุดกีฬา
บริษัท อุตสาหกรรมไทยการ์เมนท์ จำกัด	พ.ศ. 2528	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 52.45% อเมริกา 47.5% จีน 0.05%	เสื้อผ้าสตรี ชุดว่ายน้ำ
บริษัท บ้านฝ้าย พร้อมชนะ จำกัด	-	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าเด็ก เสื้อยืด เสื้อสตรี เสื้อแจ๊คเกต กางเกง กระโปรง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอเชียไทยโปรดัก	พ.ศ. 2528	ไม่ได้รับ	10 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสำเร็จรูป
บริษัท ไทย ไชวอร์ชี่ส์ จำกัด	พ.ศ. 2532	ได้รับ เมื่อปี พ.ศ. 2535	5 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อยืด

ชื่อบริษัท	เริ่มดำเนินการ	ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่	ทุนจดทะเบียนเมื่อเริ่มดำเนินการ	ความเป็นเจ้าของ	ผลิตภัณฑ์
บริษัท แอปพาวเวล ครีเอชั่น จำกัด	พ.ศ. 2532	ไม่ได้รับ	10 ล้านบาท	ไทย 51% ฮ่องกง 24% ญี่ปุ่น 25%	เสื้อยืด เสื้อเชิ้ตคอปโโล เสื้อสตรี ชุดนอน กางเกงที่ทำจากผ้าถัก
บริษัท ไทยเสาร์ท แปซิฟิก นิตติ้ง จำกัด	-	ไม่ได้รับ	-	-	เสื้อสเวตเตอร์
บริษัท นวอาภรณ์ จำกัด	พ.ศ. 2532	ไม่ได้รับ	10 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสำเร็จรูป
บริษัท ไนซ์ ครีเอชั่น จำกัด	พ.ศ. 2536	ไม่ได้รับ	10 ล้านบาท	ไทย 100%	ชุดกีฬา ชุดเด็ก
บริษัท ยูเนียนเฟรนด์ การ์เมนท์ จำกัด	พ.ศ. 2534	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อยืด เสื้อเชิ้ตคอปโโล เสื้อกันหนาว กางเกงขายาว-ชาลัน กระโปรง

กิจการขนาดเล็ก

ชื่อบริษัท	เริ่มดำเนินการ	ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่	ทุนจดทะเบียนเมื่อเริ่มดำเนินการ	ความเป็นเจ้าของ	ผลิตภัณฑ์
บริษัท ปาฐส กรุงเทพ แฟชั่น จำกัด	พ.ศ. 2530	ไม่ได้รับ	2 ล้านบาท	ฝรั่งเศส 100%	ชุดสูท
บริษัท แกนเล็กซี คอลเลกชั่น เซนเตอร์ จำกัด	พ.ศ. 2523	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	ชุดกีฬา ชุดลำลอง ชุดสตรี กางเกงขาล้น
ห้างหุ้นส่วนจำกัด โชคอารีการ์เมนท์	พ.ศ. 2526	ไม่ได้รับ	2 แสนบาท	ไทย 51% ญี่ปุ่น 49%	เสื้อผ้าสตรีทุกชนิด
บริษัท รุ่งทิพย์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด	พ.ศ. 2533	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อถักไหมพรมสำเร็จรูป
บริษัท โคเมพริมา แฟชั่นการ์เมนท์ จำกัด	พ.ศ. 2530	ไม่ได้รับ	5 แสนบาท	ไทย 51% ออสเตรเลีย 49%	เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าถัก ชุดกีฬา
บริษัท บี พี เค การ์เมนท์ จำกัด	พ.ศ. 2535	ไม่ได้รับ	2 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสตรี
บริษัท โอ ที กรุ๊ป จำกัด	พ.ศ. 2529	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสำเร็จรูป
บริษัท ศรีราม จำกัด	-	ไม่ได้รับ	-	-	เสื้อยืด เสื้อแจ็กเกต กางเกง กระโปรง ชุดนอน ชุดกีฬา
บริษัท สยามเอมบรอดอรี จำกัด	พ.ศ. 2531	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าสตรี
บริษัท สุทธิญาการ์เมนท์ จำกัด	-	ไม่ได้รับ	1 ล้านบาท	ไทย 100%	เสื้อผ้าเด็ก

ตารางที่ 2 มูลค่าผลผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2540

กิจการ	มูลค่าผลผลิต		จำนวนกิจการ	สัดส่วน
ขนาดใหญ่	มูลค่าผลผลิต	เพิ่มขึ้น	10	71.4%
		ลดลง	4	28.6%
ขนาดกลาง	มูลค่าผลผลิต	เพิ่มขึ้น	4	80.0%
		ลดลง	1	20.0%
ขนาดเล็ก	มูลค่าผลผลิต	เพิ่มขึ้น	3	50.0%
		ลดลง	3	50.0%

หมายเหตุ : บางกิจการไม่สามารถให้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2535 ได้ จึงทำให้จำนวนกิจการที่ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าที่ทำการสำรวจจริง

ตารางที่ 3 สัดส่วนการใช้วัตถุดิบในประเทศต่อวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

ในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2540

กิจการ		จำนวนกิจการ	สัดส่วน
ขนาดใหญ่	สัดส่วนการใช้วัตถุดิบทั้งในและนอกประเทศคงที่	5	35.7%
	ใช้วัตถุดิบในประเทศเพิ่มขึ้น	6	42.9%
	ใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น	3	21.4%
ขนาดกลาง	สัดส่วนการใช้วัตถุดิบทั้งในและนอกประเทศคงที่	4	57.1%
	ใช้วัตถุดิบในประเทศเพิ่มขึ้น	1	14.3%
	ใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น	2	28.6%
ขนาดเล็ก	สัดส่วนการใช้วัตถุดิบทั้งในและนอกประเทศคงที่	4	44.5%
	ใช้วัตถุดิบในประเทศเพิ่มขึ้น	3	33.3%
	ใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น	2	22.2%

หมายเหตุ : บางกิจการไม่สามารถให้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2535 ได้ จึงทำให้จำนวนกิจการที่ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าที่ทำการสำรวจจริง

ตารางที่ 4 ปัญหาในการนำวัตถุดิบมาใช้ในการผลิต

กิจการ	ปัญหา	จำนวนกิจการ ที่ประสบปัญหา
ขนาดใหญ่	1. อัตราภาชี้นำเข้าวัตถุดิบสูง	6
	2. การคั่นภาชี้นำเข้าวัตถุดิบช้า	8
	3. วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย	12
	4. มีความล่าช้าในการส่งมอบวัตถุดิบ	4
	อื่น ๆ	
	<ul style="list-style-type: none"> ● วัตถุดิบในประเทศส่วนมากราคาสูงกว่าต่างประเทศ ● ความไม่สม่ำเสมอของคุณภาพวัตถุดิบในประเทศ 	1 1
ขนาดกลาง	1. อัตราภาชี้นำเข้าวัตถุดิบสูง	6
	2. การคั่นภาชี้นำเข้าวัตถุดิบช้า	6
	3. วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย	5
	4. มีความล่าช้าในการส่งมอบวัตถุดิบ	2
	อื่น ๆ	
	<ul style="list-style-type: none"> ● การสั่งวัตถุดิบในประเทศใช้เวลานาน แต่การส่งมอบตรงเวลา ● คุณภาพของวัตถุดิบไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า ● วัตถุดิบที่ผลิตได้ภายในประเทศมีคุณภาพต่ำกว่าที่นำเข้าจากต่างประเทศ 	1 1 1
ขนาดเล็ก	1. อัตราภาชี้นำเข้าวัตถุดิบสูง	6
	2. การคั่นภาชี้นำเข้าวัตถุดิบช้า	5
	3. วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย	4
	4. มีความล่าช้าในการส่งมอบวัตถุดิบ	5
	อื่น ๆ	
<ul style="list-style-type: none"> ● วัตถุดิบที่ผลิตได้ภายในประเทศมีคุณภาพต่ำกว่าที่นำเข้าจากต่างประเทศ 	2	

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกปัญหาได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 5 สัดส่วนการใช้แรงงานโดยเฉลี่ย ในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2540

กิจการ	แรงงาน	พ.ศ. 2535	พ.ศ. 2540
ขนาดใหญ่	แบ่งเป็น 1. ชาย	9.2%	9.7%
	หญิง	90.8%	90.3%
	2. แรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต	8.5%	9.9%
	แรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต	91.5%	90.1%
	3. แรงงานที่มีฝีมือ	69.1%	93.3%
	แรงงานที่ไม่มีฝีมือ	30.9%	26.7%
ขนาดกลาง	แบ่งเป็น 1. ชาย	11.6%	15.1%
	หญิง	88.4%	84.9%
	2. แรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต	8.0%	12.1%
	แรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต	92.0%	87.9%
	3. แรงงานที่มีฝีมือ	50.5%	58.6%
	แรงงานที่ไม่มีฝีมือ	49.5%	41.4%
ขนาดเล็ก	แบ่งเป็น 1. ชาย	19.9%	21.1%
	หญิง	80.1%	78.9%
	2. แรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต	10.6%	10.1%
	แรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต	89.4%	89.9%
	3. แรงงานที่มีฝีมือ	68.0%	59.0%
	แรงงานที่ไม่มีฝีมือ	32.0%	41.0%

ตารางที่ 6 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน

กิจการ	ปัญหา	จำนวนกิจการ ที่ประสบปัญหา
ขนาดใหญ่	1. ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน	1
	2. ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ	9
	3. ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ	0
	4. ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน	7
	5. ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ	7
	6. ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน	4
	7. แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย	10
	อื่น ๆ	
	<ul style="list-style-type: none"> ● ขาดที่ฝึ กอบรมแรงงาน ● การเรียกร้องเงินโบนัสประจำปี 	1 1
ขนาดกลาง	1. ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน	1
	2. ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ	5
	3. ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ	0
	4. ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน	7
	5. ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ	4
	6. ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน	0
	7. แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย	8
ขนาดเล็ก	1. ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน	3
	2. ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ	10
	3. ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ	2
	4. ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน	5
	5. ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ	2
	6. ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน	1
	7. แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย	10

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกปัญหาได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 7 วิธีการเพิ่มความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรระดับสูง และหัวหน้างาน

กิจการ	วิธีการเพิ่มความรู้ความสามารถ	จำนวนกิจการ
ขนาดใหญ่	1. ฝึกอบรมบุคลากรทั้งภายในและภายนอกประเทศ	6
	2. ส่งบุคลากรเยี่ยมชมกิจการในต่างประเทศ	4
	3. ส่งบุคลากรเข้าไปร่วมในขั้นตอนการผลิตของกิจการอื่น ๆ อื่น ๆ	4
	● ส่งบุคลากรไปร่วมการสัมมนาของภาครัฐ	1
	● ฝึกอบรมกันเองภายในองค์กร	2
ขนาดกลาง	1. ฝึกอบรมบุคลากรทั้งภายในและภายนอกประเทศ	1
	2. ส่งบุคลากรเยี่ยมชมกิจการในต่างประเทศ	3
	3. ส่งบุคลากรเข้าไปร่วมในขั้นตอนการผลิตของกิจการอื่น ๆ อื่น ๆ	4
	● ส่งบุคลากรไปร่วมฝึกอบรมกับสมาคมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย	1
	● เชิญผู้มีความรู้มาจัดอบรมในโรงงาน	1
	● discuss กันในห้องประชุม	1
ขนาดเล็ก	1. ฝึกอบรมบุคลากรทั้งภายในและภายนอกประเทศ	5
	2. ส่งบุคลากรเยี่ยมชมกิจการในต่างประเทศ	1
	3. ส่งบุคลากรเข้าไปร่วมในขั้นตอนการผลิตของกิจการอื่น ๆ อื่น ๆ	2
	● ฝึกอบรมกันเองภายในองค์กร	1

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 8 วิธีการพัฒนาฝีมือแรงงานในระดับพนักงาน / คนงาน

กิจการ	วิธีการพัฒนาฝีมือแรงงาน	จำนวนกิจการ
ขนาดใหญ่	1. จัดหลักสูตรการอบรมขึ้นภายในองค์กร	4
	2. ฝึกงานภายในบริษัท (on the job training)	13
	3. ฝึกงานภายนอกบริษัท	2
	4. ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทอื่น ๆ	4
	5. ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทแม่	2
	6. ให้ลาศึกษาต่อ	2
	อื่น ๆ	
	● ส่งบุคลากรไปร่วมฝึกอบรมกับทางภาครัฐ	1
	● ให้ทุนการศึกษา	1
	● ให้เปิดการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นภายในโรงงาน	1
ขนาดกลาง	1. จัดหลักสูตรการอบรมขึ้นภายในองค์กร	2
	2. ฝึกงานภายในบริษัท (on the job training)	9
	3. ฝึกงานภายนอกบริษัท	1
	4. ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทอื่น ๆ	4
	5. ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทแม่	0
	6. ให้ลาศึกษาต่อ	0
	อื่น ๆ	
	● ให้มีการศึกษาภาคค่ำได้	1

กิจการ	วิธีการพัฒนาฝีมือแรงงาน	จำนวนกิจการ
ขนาดเล็ก	1. จัดหลักสูตรการอบรมขึ้นภายในองค์กร	1
	2. ฝึกงานภายในบริษัท (on the job training)	7
	3. ฝึกงานภายนอกบริษัท	2
	4. ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทอื่น ๆ	2
	5. ส่งไปดูงานหรือฝึกงานที่บริษัทแม่	0
	6. ให้ลาศึกษาต่อ	2
	อื่น ๆ	
	● ให้ไปอบรมสัมมนาในหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น	1
	● ให้มีการศึกษาภาคค่ำได้	1

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 9 ปริมาณการใช้เครื่องจักร ในช่วง ปี พ.ศ. 2535 - 2540

กิจการ	เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต	จำนวนกิจการ	สัดส่วน
ขนาดใหญ่	ซื้อจากในประเทศ มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรทั้งหมด	4	26.7%
	ซื้อจากต่างประเทศ มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรทั้งหมด	11	73.3%
ขนาดกลาง	ซื้อจากในประเทศ มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรทั้งหมด	6	75.0%
	ซื้อจากต่างประเทศ มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรทั้งหมด	2	25.0%
ขนาดเล็ก	ซื้อจากในประเทศ มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรทั้งหมด	7	87.5%
	ซื้อจากต่างประเทศ มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรทั้งหมด	1	12.5%

หมายเหตุ : บางกิจการไม่สามารถให้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2535 ได้ จึงทำให้จำนวนกิจการที่ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าที่ทำการสำรวจจริง

ตารางที่ 10 ปัญหาในการนำเครื่องจักรมาใช้ในการผลิต

กิจการ	ปัญหา	จำนวนกิจการ ที่ประสบปัญหา
ขนาดใหญ่	1. เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่เก่าและล้าสมัย	5
	2. เครื่องจักรชำรุดบ่อยทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงมาก	8
	3. ภาชนะนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ชิ้นส่วน และอะไหล่สูง	9
	4. ขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	5
	5. เครื่องจักรที่นำเข้ามา มีเทคโนโลยีสูงเกินกว่าความสามารถ ของแรงงาน	1
	อื่น ๆ	
	● ขาดผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักร	1
ขนาดกลาง	1. เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่เก่าและล้าสมัย	2
	2. เครื่องจักรชำรุดบ่อยทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงมาก	1
	3. ภาชนะนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ชิ้นส่วน และอะไหล่สูง	4
	4. ขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	4
	5. เครื่องจักรที่นำเข้ามา มีเทคโนโลยีสูงเกินกว่าความสามารถ ของแรงงาน	2
	อื่น ๆ	
	● ความไม่หลากหลายของผลิตภัณฑ์ทำให้ไม่คุ้มที่จะลงทุน ในเครื่องจักรใหม่	1
ขนาดเล็ก	1. เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่เก่าและล้าสมัย	3
	2. เครื่องจักรชำรุดบ่อยทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงมาก	5
	3. ภาชนะนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ชิ้นส่วน และอะไหล่สูง	5
	4. ขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	1
	5. เครื่องจักรที่นำเข้ามา มีเทคโนโลยีสูงเกินกว่าความสามารถ ของแรงงาน	2

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกปัญหาได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 11 ผลกระทบจากการนำเครื่องจักรใหม่เข้ามาช่วยในการผลิตต่อการจ้างแรงงาน

กิจการ	การจ้างแรงงาน		จำนวนกิจการ	สัดส่วน
ขนาดใหญ่	การจ้างงาน	เพิ่มขึ้น	1	6.25%
		ลดลง	6	37.5%
		คงที่	9	56.25%
ขนาดกลาง	การจ้างงาน	เพิ่มขึ้น	1	10.0%
		ลดลง	2	20.0%
		คงที่	7	70.0%
ขนาดเล็ก	การจ้างงาน	เพิ่มขึ้น	4	57.1%
		ลดลง	3	42.9%
		คงที่	0	0%

ตารางที่ 12 ระดับความสำคัญของการปรับตัวในด้านการผลิต

กิจการขนาดใหญ่			กิจการขนาดกลาง			กิจการขนาดเล็ก		
วัตถุดิบ	บุคลากร	เครื่องจักร	วัตถุดิบ	บุคลากร	เครื่องจักร	วัตถุดิบ	บุคลากร	เครื่องจักร
1	3	2	1	3	2	3	2	1
2	3	1	3	2	1	3	2	1
2	1	3	3	2	1	2	3	1
2	3	1	1	3	2	2	3	1
3	2	1	1	3	2	2	3	1
2	3	1	3	1	2	2	3	1
1	3	2	3	2	1	3	2	1
3	1	2	3	2	1	1	3	2
1	3	2	2	3	1	2	3	1
1	2	3	3	2	1	3	2	1
2	3	1						
1	2	3						
3	2	1						
2	3	1						
3	2	1						

หมายเหตุ : หมายเลข 1 ถึง 3 แสดงระดับความสำคัญจากน้อยไปมาก

ตารางที่ 13 ข้อจำกัดของการปรับตัวในด้านการผลิต

กิจการขนาดใหญ่

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.1 วัตถุดิบ	10	21	14	8	6
(1) วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย	3	7	3	1	1
(2) มีความล่าช้าในการส่งมอบวัตถุดิบ	0	5	7	1	2
(3) อัตราภาชนะนำเข้าวัตถุดิบสูง	2	6	3	2	2
(4) การคืนภาชนะนำเข้าวัตถุดิบช้า	5	3	1	4	1

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.2 สาธารณูปโภค	3	2	12	5	8
(1) ขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐาน	1	1	7	2	4
(2) การให้บริการด้านสาธารณูปโภคบกพร่อง	2	1	5	3	4
12.3 ทูน	4	0	7	2	2
ขาดแคลนเงินกู้ระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำและ ชำระหนี้คืนระยะยาว	4	0	7	2	2
12.4 เครื่องจักร	6	13	9	16	14
(1) เครื่องจักรเก่าและล้าสมัย	1	2	2	5	4
(2) เครื่องจักรที่ซื้อใหม่มีเทคโนโลยีสูงเกินไป	0	2	0	7	5
(3) ขาดแคลนเงินกู้เพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	2	3	4	3	3
(4) ภาวณำเข้าเครื่องจักรและอะไหล่สูง	3	6	3	1	2
12.5 แรงงาน	18	29	19	24	15
(1) ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน	0	3	1	5	6
(2) ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ	6	5	2	2	0
(3) ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ	0	0	3	7	5
(4) ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับ ประสิทธิภาพของแรงงาน	4	5	5	1	0
(5) ค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ	2	8	4	1	0
(6) ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน	2	2	2	5	4
(7) แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย	4	6	2	3	0
12.6 ค่าเงิน	7	4	3	1	0
การเปลี่ยนแปลงระบบค่าเงินบาทเป็นแบบลอยตัว	7	4	3	1	0
12.7 สภาพตลาด	4	8	6	5	7
(1) ตลาดภายในประเทศ	2	3	3	2	5
(2) ตลาดต่างประเทศ	2	5	3	3	2
12.8 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการผลิต	1	2	7	4	1

หมายเหตุ : ตัวเลขในแต่ละช่อง แสดงถึง จำนวนกิจการที่เลือกในข้อต่าง ๆ เหล่านี้

กิจการขนาดกลาง

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.1 วัดฤดูติบ	9	14	12	1	4
(1) วัดฤดูติบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย	2	6	1	0	1
(2) มีความล่าช้าในการส่งมอบวัดฤดูติบ	1	1	6	1	1
(3) อัตราภาชนะนำเข้าวัดฤดูติบสูง	3	6	0	0	1
(4) การคืนภาชนะนำเข้าวัดฤดูติบช้า	3	1	5	0	1
12.2 สาธารณูปโภค	0	1	2	9	8
(1) ขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐาน	0	0	1	5	4
(2) การให้บริการด้านสาธารณูปโภคบกพร่อง	0	1	1	4	4
12.3 ทุน	5	2	1	1	1
ขาดแคลนเงินกู้ระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำและชำระหนี้คืนระยะยาว	5	2	1	1	1
12.4 เครื่องจักร	8	7	7	6	10
(1) เครื่องจักรเก่าและล้าสมัย	2	0	2	2	3
(2) เครื่องจักรที่ซื้อใหม่มีเทคโนโลยีสูงเกินไป	0	2	3	1	3
(3) ขาดแคลนเงินกู้เพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	2	1	1	3	3
(4) ภาชนะนำเข้าเครื่องจักรและอะไหล่สูง	4	4	1	0	1
12.5 แรงงาน	5	15	10	13	27
(1) ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน	0	1	1	2	6
(2) ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ	1	3	2	2	2
(3) ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ	0	1	0	4	5
(4) ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน	1	5	1	2	1
(5) ค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ	1	3	2	1	3
(6) ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน	0	0	0	1	9
(7) แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย	2	2	4	1	1
12.6 ค่าเงิน	2	1	2	2	2
การเปลี่ยนแปลงระบบค่าเงินบาทเป็นแบบลอยตัว	2	1	2	2	2
12.7 สภาพตลาด	2	1	6	2	8
(1) ตลาดภายในประเทศ	0	0	2	2	5
(2) ตลาดต่างประเทศ	2	1	4	0	3

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.8 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการผลิต	0	0	3	3	3

หมายเหตุ : ตัวเลขในแต่ละช่อง แสดงถึง จำนวนกิจการที่เลือกในข้อต่าง ๆ เหล่านี้

กิจการขนาดเล็ก

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.1 วัตถุดิบ	16	12	8	2	2
(1) วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่มีความหลากหลาย	5	3	2	0	0
(2) มีความล่าช้าในการล่องมอวัตถุดิบ	3	2	3	2	0
(3) อัตราภาชนะนำเข้าวัตถุดิบสูง	4	4	1	0	1
(4) การคืนภาชนะนำเข้าวัตถุดิบช้า	4	3	2	0	1
12.2 สาธารณูปโภค	1	2	5	6	6
(1) ขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐาน	1	2	2	3	2
(2) การให้บริการด้านสาธารณูปโภคบกพร่อง	0	0	3	3	4
12.3 ทุน	0	5	4	0	1
ขาดแคลนเงินทุนระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำและชำระหนี้คืนระยะยาว	0	5	4	0	1
12.4 เครื่องจักร	6	8	9	8	9
(1) เครื่องจักรเก่าและล้าสมัย	1	2	5	2	0
(2) เครื่องจักรที่ซื้อใหม่มีเทคโนโลยีสูงเกินไป	1	1	2	3	3
(3) ขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	2	2	0	2	4
(4) ภาชนะนำเข้าเครื่องจักรและอะไหล่สูง	2	3	2	1	2
12.5 แรงงาน	12	26	9	8	15
(1) ขาดแคลนพนักงานในสำนักงาน	0	2	2	2	4
(2) ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ	4	4	1	1	0
(3) ขาดแคลนแรงงานที่ไม่มีฝีมือ	1	2	2	3	2
(4) ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพของแรงงาน	0	9	0	1	0
(5) ค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ	2	5	1	0	2
(6) ปัญหาในเรื่องสภาพแรงงาน	0	1	1	1	7
(7) แรงงานเปลี่ยนงานบ่อย	5	3	2	0	0

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
12.6 ค่าเงิน	4	3	3	0	0
การเปลี่ยนแปลงระบบค่าเงินบาทเป็นแบบลอยตัว	4	3	3	0	0
12.7 สภาพตลาด	4	5	7	2	2
(1) ตลาดภายในประเทศ	1	3	3	1	2
(2) ตลาดต่างประเทศ	3	2	4	1	0
12.8 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการผลิต	1	1	5	2	1

หมายเหตุ : ตัวเลขในแต่ละช่อง แสดงถึง จำนวนกิจการที่เลือกในข้อต่าง ๆ เหล่านี้

ตารางที่ 14 ความสนใจในการลงทุนของกิจการแต่ละขนาด

กิจการ	ลงทุนในด้าน	จำนวนกิจการ
ขนาดใหญ่	1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	10
	2. การควบคุมคุณภาพ	14
	3. การพัฒนาตราสินค้า	2
	4. ลงทุนในด้าน Information Technology	2
	อื่น ๆ	
	● ลงทุนในด้านเครื่องจักร เช่น เครื่องชูดขน และเครื่องตัดผ้าอัตโนมัติ	1
ขนาดกลาง	1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	6
	2. การควบคุมคุณภาพ	10
	3. การพัฒนาตราสินค้า	0
	4. ลงทุนในด้าน Information Technology	4
กิจการ	ลงทุนในด้าน	จำนวนกิจการ
ขนาดเล็ก	1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	8
	2. การควบคุมคุณภาพ	9
	3. การพัฒนาตราสินค้า	3
	4. ลงทุนในด้าน Information Technology	1
	อื่น ๆ	
	● ลงทุนซื้อ brand name ในต่างประเทศ	1

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 15 สัดส่วนของการขายสินค้าที่ผลิตได้ในตลาดภายในและภายนอกประเทศ
ในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2540

กิจการ		จำนวนกิจการ	สัดส่วน
ขนาดใหญ่	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น	2	15.4%
	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น	2	15.4%
	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดทั้งสองคงที่	9	69.2%
ขนาดกลาง	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น	2	28.6%
	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น	2	28.6%
	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดทั้งสองคงที่	3	42.8%
ขนาดเล็ก	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น	5	55.6%
	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น	2	22.2%
	สัดส่วนการขายสินค้าในตลาดทั้งสองคงที่	2	22.2%

หมายเหตุ : บางกิจการไม่สามารถให้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2535 ได้ จึงทำให้จำนวนกิจการที่ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าที่ทำการสำรวจจริง

ตารางที่ 16 ระดับการแข่งขันกับผู้ผลิตภายในประเทศ และผู้ผลิตในต่างประเทศ

กิจการ	ระดับการแข่งขันกับผู้ผลิตภายในประเทศ		ระดับการแข่งขันกับผู้ผลิตในต่างประเทศ	
	พ.ศ. 2535	พ.ศ. 2540	พ.ศ. 2535	พ.ศ. 2540
ขนาดใหญ่	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก
ขนาดกลาง	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	มาก
ขนาดเล็ก	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	มาก

ตารางที่ 17 ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

กิจการ	ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย)
ขนาดใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> 1. จีน อินโดนีเซีย 2. เวียดนาม 3. อินเดีย 4. ศรีลังกา 5. ยุโรปตะวันออก มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น อเมริกา เม็กซิโก บังคลาเทศ
ขนาดกลาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จีน 2. อินโดนีเซีย 3. เวียดนาม ลาว 4. อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา 5. ฮังการี
ขนาดเล็ก	<ol style="list-style-type: none"> 1. จีน 2. อินโดนีเซีย 3. อินเดีย ฮังการี 4. บังคลาเทศ 5. ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ตุรกี

ตารางที่ 18 ตลาดใหม่ที่น่าสนใจ

กิจการ	ตลาดใหม่	จำนวนกิจการที่ให้ความสนใจ	
ขนาดใหญ่	1. ตลาดญี่ปุ่น	11	
	2. ตลาดยุโรปตะวันออก	6	
	3. ตลาดยุโรปตะวันตก	3	
	4. ตลาดจีน	3	
	อื่น ๆ		
	● อเมริกา	1	
ขนาดกลาง	1. ตลาดญี่ปุ่น	3	
	2. ตลาดยุโรปตะวันออก	4	
	3. ตลาดยุโรปตะวันตก	5	
	4. ตลาดจีน	1	
	อื่น ๆ		
	● อเมริกา	1	
ขนาดเล็ก	1. ตลาดญี่ปุ่น	6	
	2. ตลาดยุโรปตะวันออก	4	
	3. ตลาดยุโรปตะวันตก	2	
	4. ตลาดจีน	1	
	อื่น ๆ		
		● อเมริกา	2
		● แคนาดา	1
		● อเมริกาใต้	1
	● แอฟริกาใต้	1	
	● ตะวันออกกลาง	1	

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 19 ข้อจำกัดของการปรับตัวในด้านการตลาด

กิจการขนาดใหญ่

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
5.1 การกีดกันทางการค้า	5	9	11	5	0
(1) ในรูปของมาตรการทางด้านภาษี	2	5	5	3	0
(2) ในรูปของมาตรการที่มีใช้ภาษี (เช่นการกำหนดมาตรฐานสินค้า : ISO)	3	4	6	2	0
5.2 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการตลาด	0	4	9	2	0
5.3 คุณภาพสินค้าที่ผลิตได้	1	2	7	4	1
5.4 ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกมีความยุ่งยาก ล่าช้า และไม่ชัดเจน	1	5	6	2	1

กิจการขนาดกลาง

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
5.1 การกีดกันทางการค้า	3	5	2	3	5
(1) ในรูปของมาตรการทางด้านภาษี	2	3	1	2	1
(2) ในรูปของมาตรการที่มีใช้ภาษี (เช่นการกำหนดมาตรฐานสินค้า : ISO)	1	2	1	1	4
5.2 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการตลาด	0	1	2	5	1
5.3 คุณภาพสินค้าที่ผลิตได้	1	3	4	1	0
5.4 ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกมีความยุ่งยาก ล่าช้า และไม่ชัดเจน	2	1	3	3	0

กิจการขนาดเล็ก

ข้อจำกัด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
5.1 การกีดกันทางการค้า	3	3	1	7	5
(1) ในรูปของมาตรการทางด้านภาษี	2	3	1	3	1
(2) ในรูปของมาตรการที่มีใช้ภาษี (เช่นการกำหนดมาตรฐานสินค้า : ISO)	1	0	0	4	4
5.2 ระบบข้อมูลข่าวสารทางการตลาด	0	0	6	2	2
5.3 คุณภาพสินค้าที่ผลิตได้	1	3	5	1	0
5.4 ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกมีความยุ่งยาก ล่าช้า และไม่ชัดเจน	1	3	4	1	1

หมายเหตุ : ตัวเลขในแต่ละช่อง แสดงถึง จำนวนกิจการที่เลือกในข้อต่าง ๆ เหล่านี้

ตารางที่ 20 ความสนใจที่จะไปลงทุนในเขตอื่น ๆ

กิจการ		จำนวน กิจการ	
ขนาดใหญ่	ความสนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ : ต่างจังหวัด	6	ส่วนใหญ่สนใจลงทุนในเขต ZONE 3 นอก จากนี้ก็มีจังหวัด ราชบุรี และขอนแก่น สนใจลงทุนในประเทศ เวียดนาม และพม่า
	ความสนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ : ต่างประเทศ	2	
	ไม่สนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ	7	
ขนาดกลาง	ความสนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ : ต่างจังหวัด	4	สนใจลงทุนในเขต ZONE 3 จังหวัด ตาก นครนายก ราชบุรี และกาญจนบุรี สนใจลงทุนในประเทศ เขมร และพม่า
	ความสนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ : ต่างประเทศ	1	
	ไม่สนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ	5	
ขนาดเล็ก	ความสนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ : ต่างจังหวัด	3	ส่วนใหญ่สนใจลงทุนในภาคตะวันออก เชียงใหม่ เช่น จังหวัด อุบลราชธานี
	ความสนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ : ต่างประเทศ	0	
	ไม่สนใจที่จะไปลงทุนใน เขตอื่น ๆ	7	

ตารางที่ 21 ความช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐบาล

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐบาล	จำนวนกิจการที่ได้รับความช่วยเหลือในด้านนี้		
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
1. การลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ และเครื่องจักร	10	1	1
2. การลดขั้นตอนการดำเนินพิธีการศุลกากร	8	2	2
3. การพัฒนาบุคลากร	2	2	1
4. การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค	2	0	1
5. การแสวงหาตลาดใหม่	1	4	2
6. การปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสาร	1	2	1
7. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และผลิตภัณฑ์ใหม่	2	0	0
8. การจัดหาแหล่งเงินทุนให้กู้เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	5	1	2

หมายเหตุ : แต่ละกิจการสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 22 ความช่วยเหลือที่ผู้ผลิตต้องการได้รับจากรัฐบาล

ความช่วยเหลือที่ผู้ผลิตต้องการ	จำนวนกิจการที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านนี้		
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
1. ปรับปรุงการดำเนินพิธีการศุลกากรให้เร็วขึ้น	6	6	4
2. ลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ และเครื่องจักร และลดภาษีเงินได้ให้กับผู้ส่งออก	3	1	2
3. กำจัดระบบคอร์ปชั่น	1	1	1
4. ช่วยเสริมสภาพคล่องทางการเงิน	7	2	2
5. ช่วยฝึกอบรมบุคลากร	2	1	0
6. ให้ความสำคัญแก่กิจการขนาดกลาง และขนาดเล็กมากขึ้น	0	0	1
7. พยายามกวดขันการลักลอบแอบนำผลิตภัณฑ์จากจีน ลาว และพม่า ที่มาใช้โควตาของไทยในการส่งออก	0	0	1
8. ควบคุมปัจจัยซึ่งมีผลกระทบโดยตรงกับต้นทุนการผลิต	1	0	0
9. ขึ้นค่าแรงขั้นต่ำอย่างสมเหตุสมผล	1	0	0
10. ควรจัดสรรโควตาอย่างมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและแน่นอน	2	0	1
11. ควบคุมการขึ้นราคาของวัตถุดิบในประเทศ	0	0	1
12. ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปไทยในตลาดต่างประเทศ	1	0	2
13. ปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสาร	1	0	1
14. สนับสนุนงบประมาณในด้าน R&D	1	0	0

ตารางที่ 23 นโยบายที่ควรยกเลิกตามความคิดเห็นของผู้ผลิต

นโยบาย	จำนวนกิจการที่เห็นว่าควรยกเลิกนโยบายในด้านนี้		
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
1. ยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผู้ส่งออก	2	1	2
2. ยกเลิกภาษีนำเข้าเครื่องจักร และวัตถุดิบ	2	0	2
3. ยกเลิกอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	6	1	1
4. ยกเลิกระบบโควต้าประวัติน	0	2	0
5. ยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้า	1	1	0
6. ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการนำ Semi-product เข้ามาในราชอาณาจักร	0	0	1

ตารางที่ 24 ระดับความสำคัญของการปรับตัวของผู้ผลิตในแต่ละขนาด

กิจการขนาดใหญ่			กิจการขนาดกลาง			กิจการขนาดเล็ก		
การผลิต	การตลาด	แนวทางขั้นพื้นฐาน	การผลิต	การตลาด	แนวทางขั้นพื้นฐาน	การผลิต	การตลาด	แนวทางขั้นพื้นฐาน
2	3	1	2	3	1	2	3	1
2	3	1	2	3	1	2	3	1
2	3	1	2	3	1	2	3	1
3	2	1	3	2	1	3	2	1
2	3	1	2	3	1	3	2	1
3	2	1	2	3	1	2	3	1
3	2	1	2	1	3	2	3	1
3	1	2	2	3	1	1	3	2
3	2	1	2	3	1	1	2	3
3	2	1	2	1	3	2	3	1
3	2	1						
1	2	3						
2	3	1						
3	2	1						
3	2	1						

หมายเหตุ : หมายเลข 1 ถึง 3 แสดงระดับความสำคัญจากน้อยไปมาก

ประวัติผู้เขียน

นางสาว อนุชดา เจริญพานิช เกิดวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2517 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์บัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2539